

Tschains d'ava e vischnancas pitschnas

-8. Nov. 2016

Cuminanza d'interess dallas vischnancas pitschnas

DA GION NUTEGN STGIER / ANR

■ **Tema central dalla dieta èn stos igls tschains d'ava ed igl avigneir dall'energia aint igl Grischun. Referents da nom e pom on discurren a favour dalla forza hidraulica. Chella seia da gronda impurtanza, reteiran igl cantun ed igls cumegn mintg'onn vers 120 milliuns francs tschains d'ava.** La Cuminanza d'interess dallas vischnancas pitschnas è gia scu usito l'emprema sonda da november la sia dieta annuala. Chella è gia li a Coira ainten la sala digl consegl grond e dalla parteida èn stos radond 100 delegos digls 65 cumegn tgi appartignan all'organisaziun. Presidenta dalla cuminanza è da preschaint *Regula Götte*, la mastrala da Zirang-Reischen. An sies pled da bavegna è ella cunzont menziuno quant dependent tgi igls cumegn seian digl tschains d'ava e tge valour tgi la forza hidraulica vegia per noss cantun e cunzont er pigl Grischun central.

60% forza hidraulica

Cunsiglier guvernativ *Mario Cavigelli* è optimist e crei venavant tgi la forza hidraulica vegia en avigneir, er schi las circumstanzas seian igl mument betg las miglras. An Svizra seia chella cun 60% dalla produziun d'energia anc adegna la principala. Cun buna cunsienztga posan igls cumegn ed igl cantun er siva digl 2020 venavant pretender tschains d'ava digls concerns tgi produtgeschan energia graztga all'ava grischuna. Cavigelli

dei tgi ena buna soluziun fiss en model da tschains d'ava flexibel cun igl qual igl cantun, igls cumegn e las ovras hidraulicas saptgan veiver.

24 milliardas per l'energia regenerabla

La colpa tgi igls prietschs per l'energia seian oz nunrendabels seia la fiera an Germania er cun sa redutgier igl prietsch dalla produziun da carvung. Vetiers vigna tgi l'energia regenerabla vigna subvenziunada an Germania mintg'onn cun 24 milliardas francs e cotras pitescha la

fiera d'energia ainten l'antiera Europa. An Svizra reteiran cantuns e cumegn en mez milliun francs tschains d'ava, è detg Cavigelli. Da chella somma retscheva igl Grischun 120 milliuns francs e da chels restan 60 milliuns francs per igls cumegn tgi on ena cunvegna cun las ovras hidraulicas scu per exaimpel igl ewz.

Cunvegna dad 80 onns dattigl betg ple

An connex cun la revisiun dalla lescha digls dretgs d'ava on las ovras da forza igl intent dad eventual redutgier igls

tschains d'ava, schi betg stritgier chels cumplet. *Fadri Raming*, igl secretari general dalla Conferenza dallas regiuns digls cantuns alpins, è detg tgi anfignen igl 2019 seia igl tschains d'ava maximal fixo sen 110 francs per kilowatt. Tge tgi succeda siva digl 2020 ins saptga igl mument betg deir. Ensatge seia cler tgi cunvegna pigl tschains d'ava dad 80 onns tranter las ovras hidraulicas ed igls cumegn totgan agl passo. Raming è persvas tgi dat venavant tschains d'ava per igls cumegn, pero per sommas tg'ins vigna ad adattar tot tenor la fiera ed igls

prietschs per l'energia. La forza hidraulica seia betg angal da gronda valour perveia digl tschains d'ava, mabagn vegia chella er en aspect economic cunzont per l'economia publica. Igl expert dei tgi oz ins saptga betg discorrer dad ena fiera d'energia, mabagn dad en circul d'energia.

Ena sperdita dad ena milliarda francs

Guido Conrad, igl directour dallas Ovras hidraulicas Ragn posteriour, deplotescha tgi oz vigna betg risguardada la qualitat dall'energia, mabagn angal ple igl prietsch. La forza hidraulica seia gist schi regenerabla scu tot l'otra energia tgi vigna subvenziunada e promoveida da tottas varts. El dei er tgi siva digl 1920 seia igl tschains d'ava s'augmento pigl tredobel, dantant tgi igls prietschs per l'energia hidraulica seian cuntinuadamaintg sa redutgias. Oz ins seia schinavant tg'ins vegia dad eir sen la fiera cun en prietsch tgi schea schizont sot chel dalla produziun. Cun la forza hidraulica ins vegia scretg an Svizra igl davos onn ena sperdita dad ena milliarda francs. *Martin Schmid*, igl cunsiglier digls cantuns, è punctuo tgi aint igl parlamaint naziunal ins vigna stousch tar ena soluziun chegl tgi pertotga l'energia. Dalla vart sanestra ins viglia angal sustigneir e promover l'energia regenerabla (vent, suglegl) e las parteidas burghesas seian pitost cunter subvenziunar an general l'energia e betg sustigneir chel, schi bagn angal cun ena pitschna somma.

Per la forza hidraulica: **Guido Conrad, Regula Götte, Fadri Raming e Martin Schmid (da san.).**

FOTO G. N. STGIER